

با آرزوی سلامتی برای شما

این مطالب به منظور آشنایی با فیستول شریانی- وریدی جهت انجام دیالیز و مراقبت های لازم در مورد آن تهیه شده است. امید است با مطالعه آن قادر باشید دوره درمان خود را به خوبی مدیریت نمایید.

فیستول شریانی- وریدی چیست؟

بهترین روش دسترسی عروقی در همودیالیز تعبیه فیستول شریانی- وریدی می باشد که به مدت ۱ تا ۷ سال و حتی گاهی تا ۱۰ سال قابل استفاده خواهد بود. به دلیل اینکه جسم خارجی در عروق وجود ندارد، ایمن ترین راه دسترسی عروقی می باشد.

فیستول عبارت است از اتصال سرخرگ و سیاهرگ که معمولاً طی یک عمل جراحی سرپایی و با استفاده از عروق طبیعی خود فرد انجام می شود و ورید سطحی به شریان اندام فوقانی متصل می گردد.

فیستول شریانی وریدی باعث بالا رفتن جریان خون درون سیاهرگ شده و در فرایند همودیالیز خون بیشتری را برای عبور از دستگاه دیالیز فراهم می کند. در هر دقیقه همودیالیز حدود ۲۵۰ الی ۴۰۰ سی سی خون از بدن فرد خارج و پس از تصفیه به بدن بازگردانده می شود.

در فیستول می توان با لرزش ورید (مانند گرفتن نبض) ضربان شریانی را به راحتی احساس کرد که در اصطلاح پزشکی به آن تریل گفته می شود.

آشنایی با نحوه تعبیه فیستول:

فیستول گذاری در دو محل شایع یعنی مچ دست و آرنج انجام و ترجیحاً ابتدا در دست غیر غالب انجام میشود.

در افراد راست دست از دست چپ و در افراد دست چپ از دست راست جهت فیستول گذاری استفاده می شود.

* پس از بی حسی موضعی، در دست مورد نظر برشی به طول تقریبی ۲ الی ۳ سانتی متر در ناحیه مچ دست یا آرنج داد می شود و سرخرگ ویا سیاهرگ قسمت مزبور به یکدیگر متصل می شود و در پایان محل برش بخیه زده و پانسمان می شود.

* بلافاصله پس از گذاشتن فیستول، فیستول را نمی توان جهت همودیالیز استفاده کرد.

* پس از ۱۵روز بخیه ها توسط جراح کشیده می شود و حداقل ۴۰ الی ۴۵روز پس از کارگذاشتن فیستول و بعد از تأیید پزشک و پرستار دیالیز در صورت مناسب بودن جریان خون فیستول می توان از آن جهت همودیالیز استفاده کرد.

* امروز ۹۵٪ بیماران تحت درمان همودیالیز فیستول شریانی - وریدی دارند و میزان کارایی این نوع دسترسی عروقی بعد از یکسال تقریباً ۸۰٪ بوده است.

مراقبت های بعد از تعبیه فیستول:

۱- بازوی خود را باید بالا نگه دارید و از پانسمان محکم که گردش خون را مختل می سازد، خودداری نمایید.

۲-وجود لرزش یا تریل را در فیستول کنترل کنید.

۳-به وسیله گوشی پزشکی می توانید صدای جریان خون را بطور واضح بشنوید.

۴-محل فیستول را از نظر خونریزی، ترشح، قرمزی، تورم تغییر رنگ و وجود درد بررسی کنید.

۵-وجود تب و لرز را بررسی و گزارش نمایید.

۶-دقت نمایید، که شایع ترین عارضه فیستول، ترومبوز یا لخته شدن خون می باشد که به علت سقوط فشارخون، تنگی فیستول و عفونت ایجاد می گردد.

چگونه از فیستول خود مراقبت کنید؟

* روی دست فیستول دار نخواستید و از بی حرکت نگهداشتن طولانی مدت دست دارای فیستول پرهیز کنید.

*از بستن دستبند، مچ بند و ساعت در دست فیستول دار و پوشیدن لباس با آستین تنگ خودداری نمایید.

*از خوردن داروهای پایین آورنده فشارخون بدون مشورت با پزشک خودداری کنید.

*از حمل و برداشتن وسایل سنگین و وارد شدن ضربه به دست دارای فیستول جلوگیری کنید.

*از بکارگیری تیغ شیبو برای زدن موهای زائد از عضو دارای فیستول پرهیزید.

*از آویزان کردن کیف بر روی شانه و دست دارای فیستول اجتناب کنید.

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی خراسان شمالی

نحوه مراقبت از فیستول شریانی - وریدی دیالیز

تهیه کننده: فاطمه گلستانی

سوپروایزر آموزش سلامت

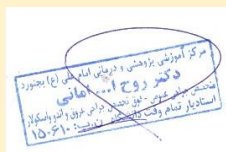
زیر نظر:

دکتر روح اله امانی

(فوق تخصص جراحی عروق و درمانهای اندوواسکولار،

عضو هیئت علمی دانشگاه)

تاریخ تولید: بهار ۱۴۰۵

در چه صورتی به پزشک مراجعه کنید؟

در صورت وجود اسهال، استفراغ شدید و خونریزی، بروز درد تورم، گرمی یا ترشح چرکی در فیستول یا تورم ساعد و بازو فیستول دار به پزشک معالج خود مراجعه کنید. بعد از هر بار افت فشارخون، تریل یا لرزش محل فیستول را کنترل کنید در صورت عدم تریل به پزشک خود ویا مرکز دیالیز مراجعه نمایید.

بیمارستان امام علی (ع)

بجنورد، خیابان شهریار، مقابل دانشگاه آزاد

در صورت هر گونه سوال می توانید در ساعات اداری با شماره

تلفنهای زیر تماس بگیرید:

تلفن: ۰۵۸۳۱۵۱۱۶۰۷

جهت دریافت این فایل آموزشی به سایت بیمارستان به آدرس زیر

مراجعه کنید:

WWW.NKUMS.AC.IR

مراقبت های مهم پس از فیستول گذاری:

فشارخون کمتر از ۱۰ باعث کم خونی و از کار افتادن فیستول می شود. بنابراین فشار خون خود را کنترل کنید و از خوردن داروها، موادغذایی و داروهای گیاهی بدون مشورت با پزشک خودداری نمایید.

به پرسنل و تیم پزشکی نا آشنا با وضعیت شما یادآوری کنید که از دست دارای فیستول خون گیری، اندازه گیری فشارخون، تزریق دارو و سرم انجام ندهند.

از پرستار دیالیز در خواست کنید تا جای سوزن ها را به طور چرخشی در جلسات دیالیز تغییر دهد این کار عمر فیستول شما را افزایش می دهد.

ورزش های مناسب جهت برجسته نمودن عروق فیستول:

دست را پایین تر از قفسه سینه قرار دهید و خمیر یا توپی قابل ارتجاع را در دست گرفته و با فشار آن را باز و بسته نمایید. این کار را ۱۰ بار تکرار و سپس استراحت کنید و مجدد چندین بار این عمل را انجام دهید.

* گاه فیستول دچار آنوریسم می شود یعنی در یک ناحیه به شدت برجسته و پر خون می گردد .

دقت کنید که آنوریسم چون جدار نازکی دارد در معرض خطر پارگی و خونریزی شدید است پس حتما آن را به جراح نشان دهید به خصوص اگر پوست روی آن نازک باشد. مراقب باشید که هیچگاه ضربه یا فشار محکمی بر روی آنوریسم وارد نشود.